

REDAKTORDAN VƏ YA ÖN SÖZ ƏVƏZİ

Yazı masamın üstündə çapa gedəcək bir əl yazması var. Mən bu əlyazmanı böyük maraqla oxuyub başa çıxmışam və oxuduqca da öz-özümə fikirləşmişəm ki, burdakı fikirləri təkcə müəllif yox, elə mən özüm də bilirəm, hətta siz də bilirsiniz. Amma...

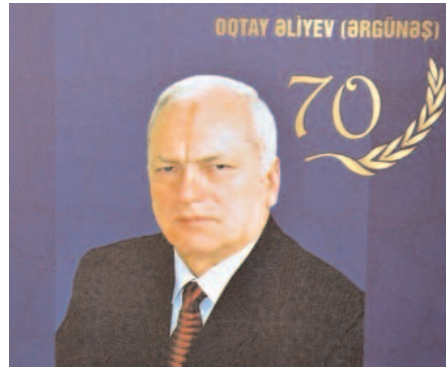
Məsələnin əmması” ondadı ki, mənim də, sizin də bildiyinizi dəyərli yazıçı-publisist, naşir, eləcə də ürəyi yurd nisgili ilə dolu Oqtay Ərgünəş ipə-sapa düzüb. Onu muncuq kimi tumarlaya-tumarlaya, naxışına uyğun, həcminə uyğun, fikir tutumuna uyğun bir şəkilə üç hissəyə ayırır. Və hər hissəyə də bir ad verir. Mən Oqtay Ərgünəşin özlüyümdə şərti müəyyənləşdirdiyim “Kəlamlar”ını həmin o üç adı ortadan götürməklə də oxudum. Baxıb gördüm ki, adları götürdüyüm nöqtədən sonra bir pauza yaranır, fikrə yeni fikir qoşulur. Bax, onda “Kəlamlar”ın bölgüsüylə razılaşdım.

Bəli, əlyazması stolumun üstündə olan və ötən il 70 yaşını qeyd etdiyimiz Oqtay Ərgünəşin “Deyilən soz yadigarı” adlı yeni kitabı müəllifin həyat təcrübəsindən qaynaqlanan, oxuduğu, yazdığı, gördüyü hadisələrdən boy verən fikirlərin bir nöqtədə birləşib orta məxrəci ifadə etmə-

si kimi dünyaya gəlir. Bir az da açıq şərh etsəm, onda bu kəlamları oxuyanlar görəcəklər ki, Oqtay Ərgünəş bu günə qədər deyilmiş, yazılmış fikirlərin toplusunu öz süzgecindən keçirib onu yeni formada, yeni biçimdə biz oxuculara təqdim edir. Və o çox gözəl də bilir ki, deyilən söz

həqiqətən də yadigarı və bu söz bitmiş bir fikir kimi təqdim edilirsə, deməli o, həm də yaddaşlara yazılır. Məsələn, onun söylədiyi “Vətən şəhidlərinin yeri qəlbimin başındadır” və yaxud “özüm qürbətdə olsam da, könülüm həmişə Vətəndədir” fikirləri dediyimizə bir sübutdur. Bu fikirlərin yozumunu hamımız bilir. Amma onu bu cür bitmiş bir fikir Oqtay Ərgünəş çeviribdi. Eləcə də onun söylədiyi “zəhmət - keçdiyin yolun məhəq daşığı”. Həmçinin “milli-mənavi dəyərlər xalqımızın əxlaqıdır, duz-çörək qədər əzizdir”. Sizə təqdim etdiyi bu nümunələr “Kəlamlar”ın “Deyilən söz yadigarı” bölümündə öz əksini tapırdı. Onun “Tikan ekən üzüm dərməz” adlı ikinci bölümündə söylədiyi “iradəmizə, aqlımıza, istək və sevgimizə asi çıxanda

mənəli həyat da tükənir” aforizmi, həmçinin “Qəssab kötüyü onu öz kökündən kəsən insanlardan qisas aldığı üçün qürur duyur. Eləcə də “doğru və haqq sözünü zərafət kimi demə” kəlamları da çox ibarətəməkdir. Mən bu kəlamları oxuduqca diqqətimi başqa bir kəlam da çəkdi.

Bu, günümüzün reallığın ifadə edən bir kəlamdı. Yeni Oqtay Ərgünəş yazır ki, “qəribə və təzadlı bir zəmanədir”. “Sadə insanları təhdid edənlər çox, qayğı göstərənler isə azdır”. Zənnimcə, atalar sözü qədər mənəli və fikir yüklü olan bu kəlama başqa heç nə əlavə etmək mümkün deyil. Kitabın üçüncü bölümü isə “Söz var öter keçər, söz var kəsər keçər” adlanır. Bu bölümde mənim üçün maraqlı olan kəlamların sırasında istəklər, xa-

rakterlər, müxtəlif yaltaqlıq nüanslarını qabardan məqamları sözə çevirən kəlamlar oldu. Yeni burada söylənilən bir ifadəni hər birimiz yaqın ki, ürəyimizdən keçirmişik. Məsələn, “kişilik təkcə şalvar geyib papaq qoymaqdan ibarət deyil...”. Bu fikri mən inanıram ki, ayrı-ayrılıqda hər kəs ürəyindən, ağılından keçirir. Amma Oqtay Ərgünəş onun necə dəyərlər öz üslubunda kəlamə çevirərək ortalığa çıxarıbdı. Və bu gün də oxucu onunla tanış olanda his edəcək ki, bu gerçəklər həyatın özünün diqqətidir. Necə dəyərlər, “lazım gəlsə məhkəmələr ədalətli qərarlar çıxara bilərlər” deyimini aforizmə çevirdiyi kimi.

Mən düşünürəm ki, Oqtay Ərgünəşin digər kitabları kimi bu yeni kəlamlar toplusu da oxucular tərəfindən maraqla qarşılanacaq. Təbii ki, kimlərsə razı qalmadığı, barışmadığı və yaxdu deyilmiş fikrin təkrarı kimi qəbul edəcəyi məqamları da istisna etmərəm. Ən azından ona görə ki, biz bir xalq olaraq həmişə sözün içrisindəyik, həmişə yeni fikrin araya-ərsəyə gəlməsinə xidmət edirik. Deməli, fikrə qoşulmaları qaçılmazdır.

Əbülfət MƏDƏTOĞLU